

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. Quid requiratur ad incurrendam Excommunicationem ob Clerici
percussionem, & an & quando ignorans vincibiliter esse Clericum, quem
percutit, nihilominus Excommunicationem incurrat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

Ad propositum igitur Q. R. in dubio, an levis, anve gravis sit percussio, seu injuria, propendendum, judicandumque est, esse gravem, seu atrocem. Ita cum Navar. in man. c. 27. n. 92. Molina D. 57. Suarez de censur. D. 22. S. 1. Pal. tom. 6. D. 3. pun. 23. S. 4. alisque communiter apud Dianam p. 9. tr. 4. R. 46. colligiturque ex Extravagante Perlectis, apud Navar. & Molin. l. c. cujus hæc sunt verba. *Perlectis &c. respondemus, percussio- nem levem esse pugni, palmae, manus, pedis, baculi, aut lapidis, quæ nullam maculam, neque Suggillationem carni- um relinquit, neque abscondit membrum, sine effractione dentium, sine evulsione multo- rum capillorum, sine effusione multi san- guinis. Nolumus tamen dicere, quod hujusmodi levis percussio, vel pugni, vel unguis, fiat atrox ob multi sanguinis esusionem. Ad judicandum tamen, quæ lesio sit levis, mediocris aut enor- mis, volumus diligenter perpendi non solum factum, sed etiam qualitatem ejus, & modum percutiendi, & læden- di cum omnibus suis circumstantiis loci, personæ, & aliis. Personæ, si est Ma- gister, Judex, pater, patronus, aut digni- tas, percussus injustè à subdito, aut alio se viliori; quia ex hoc interdum censentur graves injuria, quæ ex se sunt leves, aut mediocres. Et quia conditio nego- tii non patitur integram determinatio- nem hujus rei, relinquimus tuo arbitrio, ut declares, quæ sit levis, & quæ enor- mis injuria, admonentes, ut potius de- clines, in dubio esse percussio- nem gra- vem, & ab ea non posse absolvere, quam,*

declarando levem esse, occasionem præ- beas lædendi Statutum Ecclesiasticum. Ne scilicet hujusmodi Clericorum percussores, & injuriam inferentes de vicina, & facili absolutione ab Episcopo obtinenda confisi, facilius, ac frequentius in atroces prorumpant percussiones.

Ad 3. Q. R. Ad hoc, ut ob ma-
 349
 nuum violentarum injectionem in
 eum, qui hoc privilegio gaudet, in-
 curratur hæc excommunicatio, ne-
 cesse est 1. ut talis injectio fiat sua-
 dente Diabolo, hoc est, ut fiat illi-
 citè sive ex natura rei, sive ex ju-
 ris humani dispositione. 2. Ut sit
 culpa lethalis, quia excommunica-
 tio major, qualis etiam hæc est,
 non incurritur, nisi ob culpam
 mortalem, ut docet communis
 DD. cum Navar. in Manu. c. 27.
 Sylvest. verb. *excommunicatio*, Cajet.
 Molina l. c. Unde non incurritur
 hanc excommunicationem duo Ec-
 clesiastici jocosè se invicem per-
 cutientes, etsi aliquid iræ, & appe-
 titus vindictæ interveniat, immodò
 tamen attentata qualitate percussio-
 nis, attentisque aliis circumstantiis
 præsentibus non intercedat culpa
 lethalis: uti neque Lajcus gravi-
 ter quidem percutiens Clericum,
 sed ex subito iracundiæ motu, ani-
 mo omninò non, vel non plenè
 advertente, ad id, quod agitur, seu
 non libero libertate ad peccatum
 mortale sufficiente, prout ad illud
 non sufficiunt motus primò pri-
 mus, & secundò primus. 3. Requiritur

tur noticia personæ hoc canonis privilegio gaudentis, seu ut scias eum, quem percutis, esse Ecclesiasticum, esto erres, in persona Clericali, ut si existimes esse Petrum, quem percutis, cum sit Paulus, ubi censuram Excommunicationis propterea non effugies, sicuti cum aliis rectè annotavit Covar. in *C. alma*, p. 1. §. 10. & *argum. l. cum qui*, §. *si injuria*, ff. *de injuriis*. Contra verò si volens percutere Petrum, ab eo aberres, & casu sive præter intentionem percutias alium Clericum proximè astantem, liber eris ab hac excommunicatione, ut cum aliis docet Suarez *D. 22. S. 1. n. 54*. Ratio discriminis est, quòd in priore casu voluntariè percutias hominem, quem scis esse Clericum, in quo tota ratio consistit, ob quam hæc canonis excommunicatio lata est, utpote quæ pro injectione manuum violentarum lata est, non verò pro injectione manuum in hunc, vel illum Clericum. In posteriore autem casu voluntariè non percutis hominem, quem scis esse Clericum, siquidem, ut ponitur, à Clerici intenta percussione aberrasti, & alium casu proximè astantem præter intentionem, & involuntariè percussisti. Ratio autem cur prædicta noticia personæ Ecclesiasticæ requiratur, est, quia quando datur ignorantia invincibilis alicujus circumstantiæ, ex qua oritur aliqua culpa, pro qua

imposita est certa pœna peculiaris, & propria illi culpæ, tunc quemadmodum ea circumstantia excusat omninò ab illa culpa, ita excusat etiam ab ea pœna pro tali culpa statuta. Quod ipsum expressè deciditur *C. si verò 2. de sent. excomm.* Ubi qui injustè occidit Clericum comam nutrientem, quem ea de causa invincibiliter ignoravit esse Clericum, immunis pronunciat ab excommunicatione.

Ad alterum, quod additur de ignorantia vincibili, R. sub distinctione, & siquidem percutiens Clericum ignoret vincibiliter esse Clericum ignorantia tali, seu adeò crassa, ut prudentis arbitrio, & spectatis omnibus circumstantiis occurrentibus non excuset à lethali culpa sacrilegii, excommunicationis pœnam non effugiet, qui manus violentas injicit in personam Ecclesiasticam; cum enim excommunicatio hæc imposita sit manus lethaliter injicienti in eum, qui privilegio canonis gaudet, & ignorantia, quòd aliquis eo privilegio gaudeat, spectatis circumstantiis occurrentibus adeò crassa sit, ut à culpa mortali sacrilegii non excuset, neque excusabit ab excommunicationis pœna pro ea lethali culpa statuta, prout etiam colligitur ex *C. ut animarum de const. lib. 6.* ubi ignorantia crassa, & stupina non excusat ab Excommunicatione.

Quòd

Quòd si ignorantia talis sit, quæ spectatis circumstantiis à mortali sacrilegii culpa excuset, solùmque venialem sacrilegii culpam inducat, ab excommunicationis pœna immunis erit, quia, cùm ad incurrendam excommunica-

tionem majorem, qualis hæc est, requiratur culpa lethalis, ut supra insinuarum est, & ignorantia illa vincibilis culpam duntaxat venialem inducat, ab excommunicationis pœna haud dubiè excusabit.

CASUS LX.

De Excommunicatione ob factam occultam compensationem.

ORTUM ante paucos annos incendium in domo cujusdam personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ magnam illius partem absumpserat, totam utique in cineres redacturum, nisi ab acurrente populo brevè fuisset extinctum. Cùm autem occasione extinctionis multa à multis fuissent clam ablata, & occultata, institit persona illa Ecclesiastica apud Episcopum, ut Excommunicationem ferret in eos, qui ablata, & occultata non restituerent, quod & factum est. Unde cùm & Marchesinus opifex, cui persona illa Ecclesiastica debebat ultrà centum florenos, non nulla occultasset, secùmque domum asportasset, ea retinuit in compensationem solutionis debiti à dicta persona alias ægrè obtinendæ.

QUÆR. I. An Marchesinus Opifex teneatur ad restitutionem, & non restituendo à se ablata, & occultata incurrerit Excommunicationem latam in non restituentes?

QUÆR. II. An, si Judex interroget Marchesinum sub juramento, an aliquid occultaverit? possit id negare, & si fateatur, vel aliàs compensatio immutescat Judici, & condemnetur, teneatur in conscientia solvere panam, ad quam ob factam compensationem condemnatus est?

QUÆR.